

РЕШЕНИЕ

№ 4235

гр. София, 28.06.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 14 състав, в публично заседание на 12.04.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Пламен Горелски

при участието на секретаря Илияна Янева и при участието на прокурора Михаела Николаева, като разгледа дело номер **7383** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Съдебното производство е проведено по реда на чл. 203 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс, вр. чл. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди.

По адм. дело № 7467/2017 г., по описа на Административен съд София – [населено място] се е произнесъл с Решение № 6015/22.10.2018 г., отхвърляйки исковата молба от Т. К. Г., против Българска народна банка, с правно основание чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ. Като се позовава на сключени, на 29.05.2013 г. рамков договор с [фирма], за платени услуги и анекси за депозит на парични средства, ищецът е претендирал (претендира) обезщетяване на имуществени вреди, както следва: 1. в размер на 80 922, 68 щ. долара (80 461, 23 главница + 461, 45 лихви), представляващи разликата между размера на депозит в [фирма] и изплатения, гарантиран депозит - 196 000 лева; 2. в размер на 314 053, 85 лева (311 565, 74 лв. главница и 2 488, 11 лв. лихви), представляващи разликата между размера на вложенията ѝ в [фирма] по сметка в български лева, и изплатеният гарантиран депозит (196 000 лева), ведно със законните лихви върху тези суми. Ищецът счита и твърди понесени имуществени вреди от незаконосъобразно бездействие на БНБ, която е била длъжна, но не е предприела действия за осъществяване на надзорни мерки, като: даде предписания, относно констатирани с доклад от Надзорната инспекция, № 1720-0189/29.11.2010 г. нередности в дейността на [фирма], съобразно нормативно установеното задължение по чл. 103 от Закона за кредитните институции, вкл.: да постави под специален надзор Банката; да я обяви в несъстоятелност, още преди датата 29.05.2013 г., когато са

сключени с ищеца процесните договори.

С Решение № 9251/09.07.2020 г., по адм. дело № 14787/2018 г. състав на ВАС, Трето отделение е отменил Решение № 6015/22.10.2018 г. на АССГ, по адм. дело № 7467/2017 г. и е върнал делото за ново разглеждане, във връзка с което е образувано настоящото адм. дело № 7383/2020 г. Според касационния съд, решението на АССГ е постановено „при неизяснена фактическа обстановка и непълнота на доказателствата“, с оглед на което са дадени указания за събиране на конкретни писмени доказателства. Същите са представени от ответника, съответно са приети без оспорване от ищеца, понеже негова е инициативата за прилагането им по делото.

В настоящото съдебно производство ищецът лично и с помощта на упълномощен адвокат: поддържа исковата молба и заявените по време на първоначалното разглеждане на иска доказателствени искания; желае възстановяване разноските за водене на делото, вкл. адвокатско възнаграждение (списък на л. 34); представена е от адвоката писмена защита.

Упълномощеният от ответника адвокат: оспорва исковата молба, като поддържа отговора на същата, приложен на л. 51 от адм. дело № 7467/2017 г.; представя писмени доказателства, описани в молбата на л. 22 от делото, така както е указано с касационното съдебно решение; претендира присъждане на разноски, съгласно списък (л. 35 от делото); представя и писмена защита, с която продължава да поддържа и становище, че БНБ не осъществява административна дейност.

Прокурорът от Софийска градска прокуратура дава заключение за отхвърляне на исковата претенция.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С. - ГРАД, като съобрази характера на производството от процесуална страна, както и заявените с исковата молба претенции, доводите на страните и доказателствата, приема следното.

От фактическа страна.

За да претендира обезщетяване на претърпени имуществени вреди ищецът се позовава на следните факти, по които страните не спорят, понеже се установяват от приетите по делото писмени доказателства и/или са ноторно известни.

Ищецът Т. К. Г. сключила на 29.05.2012 г., в качеството си на потребител рамков договор за платежни услуги с [фирма] и анекси от същата дата, за откриване на банкови сметки, съответно в български лева и в щатски долари, за съхранение на пари, при условията на преференциален срочен депозит. Салдата по двете банкови сметки, съобразно данните от синдиците на [фирма] (в несъстоятелност) били, както следва: 311 565, 74 лв. и лихви - 2488, 11 лв.; 80 461, 23 долара и лихви – 461, 45 долара. Именно върху тези данни ищецът Г. основава исковите си претенции.

На 20.06.2014 г., с писмо, вх. № 4098 в БНБ е получено уведомление от ръководството на [фирма], за изчерпване на ликвидността и преустановяване на разплащанията, както и на всички видове банкови операции. Заявено е искане, БНБ да предприеме необходимите мерки, включително поставянето на банката под специален надзор. На същата дата, на основание чл. 115, ал. 2, т. 2 и т. 3 от Закона за кредитните институции УС на БНБ е приел Решение № 73, изменено и допълнено с Решение № 74/22.06.2014 г., с което [фирма] е поставена под специален надзор, за срок от три месеца. Със същото решение, за срок от три месеца: е спряно изпълнението на всички задължения на [фирма]; дейността на банката е ограничена, като е забранено извършването на всички дейности, съгласно банковата лицензия; отстранени са от длъжност членовете на управителния и на надзорния съвет на банката. С Решение №

76/22.06.2014 г. УС на БНБ под особен надзор е поставена и „Търговска банка [фирма], чийто капитал е бил 100 % собственост на [фирма]. С поставянето под особен надзор на двете банки БНБ е възложило на квесторите осигуряването на пълен анализ, оценка на активите и пасивите на банковата група, от независим външен одитор. Такава проверка за [фирма] е възложена на 25.06.2014 г., като резултатите са оповестени публично на 11.07.2014 г. Проверката е частична и установила, че за определена категория кредитополучатели по кредити, в общ размер на 3,5 млрд. лева от общ кредитен портфейл - 5,4 млрд. лева липсва съществена информация за финансовото им състояние и/или за целевото усвояване на кредита. УС на БНБ е приел и Решение № 82/30.06.2014 г. за намаляване лихвените проценти по депозитите в [фирма] и ТБ [фирма], до средния пазарен размер за банковата система, по видове, матуритет и валути. На 25.07.2014 г. квесторите на [фирма] са представили доклад за текущото състояние на банката, според който, към 30.06.2014 г.: общата капиталова адекватност на банката е 10,54 на сто, а адекватността на капитала от първи ред – 7.86 на сто; броят на служителите в управление „Анализ и контрол на риска” е недостатъчен спрямо обема, сложността и проблематиката на кредитния и инвестиционния портфейл на банката; в банката няма изградена структура за управление на влошени или лоши кредити; в кредитните досиета не се съдържат детайлни анализи на финансовото състояние на кредитополучателите. Докладът е приет от БНБ и управителният съвет на централната банка е постановил Решение № 94/31.07.2014 г., с което, на основание чл. 107, ал. 3 от ЗКИ издал задължителни предписания към квесторите на [фирма], като: създаване на специален екип, който в срок до 15.09.2014 г. да организира подготовката на кредитните досиета, за целите на одиторската оценка; да сключат допълнителни договори с одиторските фирми, за цялостна оценка активите на „КТБ“. С решение от 16.08.2014 г. УС на БНБ, на основание чл. 116, ал. 2, т. 3, вр. чл. 103, ал. 2, т. 24 ЗКИ и чл. 16, т. 16 от Закона за Българската народна банка е разрешил на [фирма] да извършва: платежни операции, за целите на погасяване на кредити към банката, поставена под специален надзор, от сметки при същата банка на кредитополучателя, на негови съдлъжници или на негови поръчители, когато създадеността или поръчителството са възникнали преди 01.06.2014 г.; безкасови операции по обмен на валута, когато такива са необходими за целите на погасяване на кредити. На 16.09.2014 г. УС на БНБ е взел решение за удължаване срока на специален надзор за [фирма] с още два месеца, съответно до 20 ноември, указвайки на квесторите, най-късно до 20.10.2014 г. да внесат в БНБ цялостна оценка на активите на банката, извършена от трите одиторски компании – [фирма], [фирма] и [фирма], и до 31.10.2014 г. да представят отчет за капиталовата адекватност на „КТБ”, на база изготвената пълна оценка на активите и след извършване на съответни счетоводни операции. На 20.09.2014 г. Правителството на Р. България е уведомено от Европейската комисия за открита процедура, за нарушение на Директива 94/19/ЕС. Процедурата е прекратена с решение на Европейската комисия, от 15.12.2015 г. След поредица от други действия, с Решение № 138/06.11.2014 г., на основание чл. 103, ал. 1, т. 1, ал. 2, т. 25, чл. 103, ал. 4 и чл. 151, ал.ал. 1 – 3 ЗКИ, вр. чл. 62, б. „а” и чл. 63, б. „в” от Регламент (ЕС) № 575/2013, УС на БНБ е отнел издаденото разрешение на [фирма]. Съгласно същото решение, на основание чл. 9, ал. 1 от Закона за банковата несъстоятелност, от [фирма] следва да бъде подадено искане до компетентния съд, за откриване на производство по несъстоятелност и за това действие да бъде уведомен Фондът за гарантиране на

влоговете в банките, с цел извършване на подготвителни действия за назначаване на синдик. С Решение № 61/18.11.2014 г. Управителният съвет на Фонда за гарантиране на влоговете в банките е определил датата 04.12.2014 г. за начална дата на изплащане на гарантираните депозити.

Видно е от приложеното по адм. дело № 7467/2017 г. на АССГ удостоверение (л. 267), издадено на 14.08.2018 г. от синдика на [фирма] (в несъстоятелност), че: Т. Г. е била титуляр на две сметки в банката, за които, на 06.11.2014 г. е изпратена информация до Фонда за гарантиране на влоговете в банките, за подлежащи на изплащане суми; след изплащане на „гарантираната по закон“ сума от 196 000 лева, по партидите на Т. Г. е останала дължима сума в общ размер на 461 378, 44 лева, включена под № 6520 в списъка по чл. 66, ал. 7, т. 1 от Закона за банковата несъстоятелност, с поредност на удовлетворяване, съгласно чл. 94, ал. 1, т. 4 с.з.

Въпросът за процесуалната допустимост на исковата молба е решен, след множеството съдебни определения на ВАС, според които, в определени хипотези БНБ действа като носител на административни правомощия, овластена въз основа на Закон, и в това си качество е административен орган, по смисъла на §1, т.1 ДР АПК. Следователно, редът за ангажиране отговорност на БНБ за вреди, причинени от нейни органи, във връзка със задълженията за осъществяване на надзорна дейност е този по чл. 1, ал.1 ЗОДОВ.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С. - ГРАД приема, че исковата молба е процесуално допустима за разглеждане по реда на чл. 203 и сл. АПК, вр. чл. 1 ЗОДОВ. Исковата молба е неоснователна.

Исковите за обезщетяване на вреди, причинени на граждани или юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица се разглеждат по реда на Глава единадесета АПК (чл. 203, ал. 1, ал. 2), а за неуредените въпроси за имуществената отговорност се прилагат разпоредбите на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди. Член 1 от ЗОДОВ постановява, че Държавата отговаря за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия и бездействия на техни органи и длъжностни лица, при или по повод изпълнение на административна дейност. За да възникне правото на иск за обезщетение по този ред, съответно, за да бъде доказана основателността на такъв иск е задължително да бъде установено по несъмнен начин наличието на следните предпоставки, които да са взаимно свързани, а именно: причинена вреда; незаконосъобразно бездействие (за процесния случай) на орган или длъжностно лице на Държавата, при или по повод изпълнението на административна дейност; пряка и непосредствена причинна връзка между незаконосъобразното бездействие и настъпила вреда. В процесния случай ищецът изрично е дефинирал, че претендираните вреди са причинени от неправомерно бездействие на ответника.

Предвид очергания по – горе фактически състав и по аргумент от чл. 4 ЗОДОВ, на изследване за случая подлежи: 1. налице ли е незаконосъобразно бездействие (арг. чл. 256, чл. 257, ал. 1 АПК) от страна на БНБ, което централната банка, в лицето на УС е била задължена да извърши по силата на Закона или задължение, произтичащо пряко от нормативен акт; 2. причинени ли са имуществени вреди на ищеца Т. Г., така, както са дефинирани с исковата молба - разликата между размера на депозита в [фирма] (в лева и във валута) и изплатеният, гарантиран депозит, в размер на 196 000 лева; 3. налице ли е пряка и непосредствена причинна връзка, между бездействие на ответника и настъпили вреди, така както се претендират.

На така поставените за изследване въпроси настоящият състав на решаващия съд отговаря отрицателно.

Според чл. 1, пар. 1, т. 3, б. „i“ от Директива 94/19/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, от 30.05.1994 г., относно схемите за гарантиране на депозити, по смисъла на Директивата „неналичен депозит“ означава депозит, който е дължим и платим, но не е бил платен от кредитна институция, съгласно правните и договорни условия, приложими към него, когато е налице едно от следните обстоятелства: i) съответните компетентни органи са установили, че по тяхно виждане съответната кредитна институция изглежда неспособна за момента, по причини, които са пряко свързани с нейното финансово състояние, да изплати депозита и, че не съществува близка перспектива тя да бъде в състояние да го направи. Компетентните органи установяват това колкото е възможно по-скоро и във всеки случай, не по – късно от 5 работни дни, след като са се уверили за първи път, че дадена кредитна институция не е изплатила депозити, които са дължими и изискуеми“. С решението си от 04.10.2018 г., по дело № 571/2016 (т. 1 от диспозитива) Съдът на ЕС постановява, че „[член 1, точка 3](#) и [член 10, параграф 1 от Директива 94/19/ЕО](#)... трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат, [от една страна](#) национално законодателство, съгласно което установяването на неналичността на депозитите зависи от неплатежоспособността на кредитната институция и от отнемането на нейния банков лиценз, и [от друга страна](#) - отклоняване от предвидените от тези разпоредби срокове за установяване на неналичността и за изплащане на депозитите по съображение, че е необходимо кредитната институция да бъде поставена под специален надзор“. Каза се по – горе, че лицензът на [фирма] за извършване на банкова дейност е бил отнет от УС на БНБ с Решение № 138, от 06.11.2014 г., на основание чл. 103, ал. 1, т. 1, ал. 2, т. 25, чл. 103, ал. 4 и чл. 151, ал.ал. 1 – 3 ЗКИ, вр. чл. 62, б. „а“ и чл. 63, б. „в“ от Регламент (ЕС) № 575/2013. Съобразявайки обаче срока по чл. 1, пар. 1, т. 3, б. „i“ от Директива 94/19/ЕО, 5-дневният срок, в който УС на БНБ е следвало да вземе решението, е бил до 27.06.2014 г., вкл. В този смисъл е на лице незаконосъобразно бездействие, по смисъла на чл. 256, ал. 1 АПК, но то не се отразява на възможността, ищецът Т. Г. да получи пълния размер на паричните си вложения в КТБ, заедно с начислените, според договора ѝ с тази банка лихви, така както претендира с процесната искова молба. Това е така, защото разпоредбата на чл. 20, ал. 1, т. 1 от Закона за гарантиране на влоговете в банките постановява, че Фондът за гарантиране на влоговете в банките изплаща задължения на съответната банка към нейни вложители, до гарантираните размери, в случай че е налице решение на Българската народна банка, за отнемане на лиценза за банкова дейност. Управителният съвет на БНБ, като колективен орган е изключително компетентен (чл. 16, т. 15 ЗБНБ) да отнема лицензи на банки, за което приема решение след заседание (чл. 17, ал.ал. 1-3 с.з.). Дори Решение № 138/06.11.2014 г. на УС на БНБ да бе прието по – рано, в срок до 27.06.2014, не съществува правна и фактическа възможност, посредством Фонда за гарантиране влоговете в банките ищецът Г. да получи целия размер на влоговете си, над сумата от 196 000 лева. Незаконосъобразното бездействие на БНБ има правно значение само в случай, че се претендира обезщетение, равняващо се на законните лихви за забавено плащане, върху размера на гарантираното вземане от 196 000 лева, за периода от 26.07.2014 г. (20 дни, считано от 28.06.2014 г.), но такава претенция не е заявена с настоящата искова молба. Отговаряйки по дело С-501/2018 на преюдициалното запитване от Административен съд София – град, Съдът на ЕС, с решението си от 25.03.2021 г. (т. 1

от диспозитива) постановява, че: „член 7, параграф 6 от Директива 94/19/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, относно схемите за гарантиране на депозити, изменена с Директива 2009/14/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2009 година трябва да се тълкува в смисъл, че предвиденото в него **право на вложителя да получи компенсация обхваща единствено изплащането от схемата за гарантиране на депозитите на неналичните депозити на този вложител до размера, определен в член 7, параграф 1а от тази директива**, изменена с Директива 2009/14, след като компетентният национален орган установи **неналичността на държаните от съответната кредитна институция депозити в съответствие с член 1, точка 3, подточка i) от посочената директива**, изменена с Директива 2009/14, поради което член 7, параграф 6 от същата директива, изменена с Директива 2009/14, **не дава основание да се счита, че посоченият вложител има право на обезщетение за вредата, причинена поради забавеното изплащане на гарантирания размер на всички негови депозити или поради недостатъчния надзор от страна на националните компетентни органи над кредитната институция, чиито депозити са станали неналични“**. В тази връзка, вземането на Т. Г.: 80 922, 68 щ. долара (80 461, 23 главница + 461, 45 лихви), съответно - в размер на 314 053, 85 лева (311 565, 74 лв. главница и 2 488, 11 лв. лихви), представляващо разликата между размера на депозитите ѝ в [фирма] и изплатения, гарантиран депозит - 196 000 лева не е погасено, понеже (каза се по – горе) е включено под № 6520 в списъка по чл. 66, ал. 7, т. 1 от Закона за банковата несъстоятелност, с поредност на удовлетворяване, съгласно чл. 94, ал. 1, т. 4 с.з. От това следва, че така посоченият общ размер на остатъка от депозитите, все още не е обективиран като имуществена вреда за ищеца. Исковата молба, като неоснователна подлежи на отхвърляне.

Въпреки този изход на съдебния спор ищецът не следва да дължи на ответника претендираното от последния адвокатско възнаграждение. Исковата молба е предявена на 05.04.2017 г., т.е., преди създаването на новата ал. 4, чл. 10 ЗОДОВ (ДВ, бр. 29/2019 г.), поради което тази разпоредба не е приложима за случая. Разпоредбите на чл.10, ал. 2 и ал. 3 ЗОДОВ, в редакциите до 28.11.2019 г. се явяват специални, по отношение чл. 78 ГПК и чл. 143 АПК. Със специалните норми законодателят не бе предвидил изрично, че при отхвърляне изцяло или частично на предявен иск, на ответника се дължи заплащане на възнаграждение за един адвокат или за юрисконсулт. Липсата на изрична разпоредба, която да определя съдържанието на употребеното в ал. 2 на чл. 10 ЗОДОВ понятие „разноски по производството“ по начин, различен от този, употребен в ал. 3 на чл. 10 ЗОДОВ и в чл. 78, ал. 1 ГПК означава, че в хипотезата по чл. 10, ал. 2 apis://base=narh&doccode=4203&topar=art10_al2&type=201/ дължими от ищеца ще бъдат само направените от Съда и страните разноски в производството, но не и таксите и възнаграждението за адвокат/юрисконсулт. Това становище е съобразено с постановеното от ЕСПЧ решение (т. 59) по делото „С., срещу Р. България“, че: „съдебните разноски по дела за

отговорността на държавата следва да бъдат „под специален режим, с цел да се гарантира ефективно на заинтересованите, достъп до въпросната процедура; приложимите правила по отношение на разходите трябва в подобни случаи да позволят на лицето да не понася прекалени тежести, когато исквете му са неоснователни, тъй като може да изглежда парадоксално Държавата, чрез различни такси, преди образуването на жалбата или след решението, да вземе с едната ръка, това което е дала с другата, за да поправи едно нарушение на Конвенцията; не бива също така тези разходи да бъдат прекалени и създаващи неразумно ограничение на правото да се предприеме такова действие за обезщетение и водещи до засягане на правото за достъп до съд“. В същия смисъл и делото S. срещу Италия.

Водим от горните съображения и на основание чл. 172, ал. 1, ал. 2, вр. чл. чл. 203 – 205 АПК, Административен съд София - град, 14^{-ти} състав

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ предявената от Т. К. Г., против БЪЛГАРСКА НАРОДНА БАНКА искова молба, вх. № 9454/05.04.2017 г., за обезщетяване на имуществени вреди, както следва: 1. в размер на 80 922, 68 щ. долара (80 461, 23 главница + 461, 45 лихви), представляващи разликата между размера на депозит в [фирма] и изплатения, гарантиран депозит - 196 000 лева; 2. в размер на 314 053, 85 лева (311 565, 74 лв. главница и 2 488, 11 лв. лихви), представляващи разликата между размера на вложенията ѝ в [фирма] по сметка в български лева, и изплатеният гарантиран депозит от 196 000 лева, ведно със законните лихви върху тези суми.

Решението подлежи на касационно обжалване пред Върховния административен съд, в 14 - дневен срок от съобщаването.

СЪДИЯ: